

Vlaams
Parlement

vergadering **C5**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 2 oktober 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het opruimen van drugsafval – 2438 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een eventueel verbod op autokaartjes – 2486 (2017-2018)	5
VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de statistieken van de toepassing van het algemeen waterverkoopreglement – 1 (2018-2019)	8
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toename van zonevreemde landbouw in natuurgebied – 7 (2018-2019)	10
VRAAG OM UITLEG van Lode Ceyssens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanpak van het probleem van everzwijnen in Vlaanderen – 20 (2018-2019)	
VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verdelging van zwijnen naar aanleiding van het uitbreken van de Afrikaanse varkenspest – 23 (2018-2019)	12

**VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het opruimen van drugsafval
– 2438 (2017-2018)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): We hebben het in deze commissie al meermaals gehad over de problematiek van chemisch of synthetisch drugsafval dat her en der maar vooral in de grensregio's terug te vinden is. Initieel werd het opruimen daarvan berekend als een gerechtskost. Vroeg of laat kon men dan mogelijk de kosten van het opruimen van die drugsvaten of andere restanten verhalen op de eventuele daders.

Recent hebben we vernomen dat het college van procureurs-generaal tot de conclusie is gekomen dat het ruimen van het drugsafval niet langer zou worden beschouwd als een gerechtskost en dat de eigenaars van de percelen waar het afval werd gevonden, zelf verantwoordelijk zouden zijn voor de kosten van het opruimen.

Dit is een groot maatschappelijk probleem dat de laatste tijd zeer vaak voorkomt, zeker in de grensregio's. We hebben het in het verleden in de commissie al gehad over de aanpak in Nederland van dit probleem en over het richtlijnenboek dat de OVAM daarover zou opmaken. Bij de aanpak van dit probleem zou de solidariteit moeten spelen. Of de drugs nu worden gestort op publiek domein waarbij dan de lokale besturen verantwoordelijk zijn, of op privaat domein waarbij de eigenaar verantwoordelijk is, het blijft een groot probleem waarvoor in opruiming moet worden voorzien.

Intussen is er heel veel reactie gekomen op de omzendbrief van het college van procureurs-generaal waarin staat dat dit een verantwoordelijkheid is van de eigenaars. Ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) heeft zich verzet tegen de nieuwe aanpak van de procureurs-generaal. Op 10 september hebben we een schrijven ontvangen van het parket van de procureur des Konings met de mededeling dat de richtlijn met een maand zou worden uitgesteld om de reacties van de lokale besturen in te zamelen en na te gaan wat het vervolg zou zijn.

Een maand uitstel is niet lang. Minister, dit is een heikel probleem inzake leefmilieu. We moeten dan ook vanuit de OVAM nagaan wat er kan worden gedaan.

Wat is uw reactie op het standpunt van het college van procureurs-generaal en wat gaat u eventueel ondernemen?

Is volgens u een soort van solidariteitsfonds tussen de gemeenten een optie om vaak getroffen grensgemeenten te behoeden voor excessieve onkosten voor het ruimen van drugsafval?

Hoe zullen uw diensten tussenkomen in het gepland spoedoverleg tussen de gemeenten en het college van procureurs-generaal? Welke taak is daarbij specifiek voor de OVAM weggelegd?

In welke mate kan de OVAM ingrijpen om de onkosten voor de lokale besturen en voor de private eigenaars die worden geconfronteerd met drugsafval op hun eigendom, te minimaliseren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Peeters, we hebben inderdaad al een aantal keren van gedachten gewisseld over dit probleem. De problematiek van drugsafval is wel heel specifiek. Er is niet alleen een gevaar voor leefmilieu maar ook voor de volksgezondheid. Vandaar het belang van de onmiddellijke opruiming ervan. De instrumenten waar onze Vlaamse afdeling Handhaving – die uiteraard niets te maken heeft met Justitie – over beschikt, zijn niet goed om in een dergelijk geval op te treden. Die zijn wel goed om een proces-verbaal op te maken of een bestuurlijke of veiligheidsmaatregel te nemen, maar hier is het belangrijk dat er snel wordt opgetreden. De administratieve methode is niet de beste om dit snel op te lossen.

U hebt het over een solidariteitsfonds tussen gemeenten. Uiteraard ben ik daar voorstander van, maar ik denk dat dit vooral op initiatief van de gemeente zelf zal moeten worden goedgekeurd. Ik herhaal ook dat de lokale besturen een beroep kunnen doen op de expertise van de OVAM. De OVAM heeft een contract met een erkende bodemsaneringsdeskundige voor terreinbezoeken, monsterneming en advisering van de gemeente. De bestaande procedures voor het aanpakken van bodemverontreiniging volstaan momenteel om ook de drugsgerelateerde bodemverontreinigingen aan te pakken.

Er bestaat niet zoiets als een subsidie die vanuit de OVAM wordt toegekend of een andere vorm van financiering. Het is vooral de knowhow inzake bodemsanering en bodemonderzoek die van belang is.

Het OVAM-budget voor ambtshalve afvalstoffenverwijdering bedraagt momenteel 500.000 euro per jaar. Daarmee worden jaarlijks twee à drie dossiers aangepakt. Indien nodig, kan de OVAM daarin tegemoetkomen, maar ze heeft niet het budget om dat in alle dossiers te doen. Wat dat betreft, stellen wij die expertise ter beschikking en staan wij positief ten aanzien van een solidariteitsfonds, maar vooral het snel optreden en het snel verwijderen is van groot belang.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Dat aanbod van de OVAM is er inderdaad en de lokale besturen zouden daar een beroep op kunnen doen, maar we zien dat ook het aantal meldingen van dumpingen van drugsafval stijgt.

Ik denk dat hier sowieso meer middelen tegenover moeten staan, maar ik denk tevens dat de expertise van de OVAM niet altijd voldoende gekend is. Dit vormt ook niet altijd een totaaloplossing. Keer op keer merken we dat de lokale besturen hier als eerste mee worden geconfronteerd. Het is voor het leefmilieu en de gezondheid belangrijk snel op te treden. In die zin is er niet altijd een accurate aanpak, zeker als iets in het weekend wordt gedumpt. Er zou dan ook een betere, globalere aanpak door de OVAM moeten kunnen komen. Zodra ergens iets is vastgesteld, zou de OVAM onmiddellijk ambtshalve moeten kunnen optreden om het drugsafval op te ruimen. Dit zou dan gelden voor het privaat domein en het publiek domein.

Wat het privaat domein betreft, kan natuurlijk worden opgemerkt dat de OVAM niet zomaar kan optreden op het privédomein van een eigenaar die hier niet rechtstreeks bij betrokken is. Dat klopt, maar ik denk dat een eigenaar die met drugsafval op zijn perceel wordt geconfronteerd, er alle belang en alle baat bij heeft dat de OVAM snel en accuraat kan optreden. Hij kan hoogstens de kosten verhalen op de vervuiler die het afval heeft achtergelaten. We weten echter allemaal dat de vervuiler of de persoon die het misdrijf heeft gepleegd, in negen van de tien gevallen niet is gekend. In dat geval blijft die privépersoon hiermee zitten.

Ik zou er dan ook alsnog voor willen pleiten voor de OVAM een globale aanpak uit te schrijven. De OVAM zou ambtshalve moeten kunnen optreden om op privaat en publiek domein drugsafval op te ruimen, want dit vormt toch voor iedereen een groot probleem.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik wil me hier even bij aansluiten om het knelpunt van het op openbaar terrein en privéterrein achtergelaten drugsafval mee te onderstrepen. Ik ervaar dat er vaak discussie is over de vragen of het afval weg mag, wie het zal weghalen en wie de kosten zal betalen. Dit weegt vaak door in de discussie over de snelheid waarmee wordt geruimd. Ik wil in dit verband niet enkel naar Vlaanderen kijken. Ik hoop dat het College van procureurs-generaal ook hierover een discussie wil voeren om tot een accurate procedure te komen. Om sneller te kunnen ageren, hoop ik dat u het debat mee zult ondersteunen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, ik vind het nogal gemakkelijk van het College van procureurs-generaal om plots een standpunt in te nemen of te veranderen en dan te verwachten dat de Vlaamse overheid klaarstaat om alles over te nemen en om hiervoor budgetten ter beschikking te stellen. Ik vind dat geen goede houding.

Mevrouw Peeters, ik begrijp uw bezorgdheid. U bekijkt dit natuurlijk door de bril van de lokale besturen. Ik vind het wel een goede houding dat de OVAM altijd bereid is om eens met de gemeentebesturen in de getroffen gebieden rond de tafel te zitten. Misschien kan ik op dat vlak het initiatief nemen. Ik zal de OVAM vragen na te gaan of een aantal afspraken kunnen worden gemaakt. Misschien heeft het er vaak mee te maken dat niet is geweten wie moet worden aangesproken of wat concreet moet gebeuren. Wat dit betreft, ben ik bereid de OVAM te vragen eens met de gemeentebesturen rond de tafel te zitten en na te gaan wat eventueel nog anders of beter kan.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, dat lijkt me zeker een goede zaak. Volgens het College van procureurs-generaal worden deze kosten niet langer aan de gerechtskosten gelinkt. Het is louter een probleem inzake leefmilieu. Los van de vraag of de federale overheid of de Vlaamse overheid dit moet oplossen, denk ik dat de OVAM de meest gerede partij is zo snel mogelijk voor een ruiming te zorgen. Zeker als het vloeibaar synthetisch drugsafval gaat, moeten de ruimingskosten worden geminimaliseerd en moet zo snel mogelijk worden geruimd. Ik hoop dat u zich zult mengen in het debat dat de lokale besturen, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) en het College van procureurs-generaal op dit ogenblik voeren. Ik hoop tegelijkertijd dat de OVAM de opdracht zal krijgen op dit vlak verder het initiatief te nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een eventueel verbod op autokaartjes – 2486 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, ongeveer anderhalf jaar geleden hebben een aantal commissieleden hierover met u een debat gevoerd. In uw antwoord hebt u

toen vooral een analyse van het probleem gemaakt. U hebt gesteld dat u zich ook ergert aan de kaartjes die voor de ruit worden gestoken wanneer iemand naar de winkel of naar Kinopolis gaat. Tegenwoordig vinden we ze al voor de eigen deur terug. Als we op straat parkeren, vinden we als we 's morgens opstaan een irritant kaartje voor de ruit. Heel wat mensen ruimen dit niet op en verliezen die kaartjes al rijdend, wat ook voor heel wat vervuiling op straat zorgt.

De politie brengt die kaartjes in verband met heel wat louche praktijken. Terwijl ze een kaartje voor de ruit steken, proberen mensen te voelen of een auto wel echt op slot is. Indien hij niet op slot is, kan diefstal een gevolg zijn.

Minister, we weten dat de Waalse overheid probeert hier een einde aan te maken. Ook in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zou een regelgeving worden opgesteld. Dat is althans wat we lezen in de Waalse en de Brusselse pers. Het zou de bedoeling zijn hiervoor zware boetes uit te schrijven, van 50 tot 100.000 euro. Het zou tevens de bedoeling zijn het gerecht in te schakelen om te vervolgen. Het gevolg is dat hier gevangenisstraffen op kunnen volgen.

Anderhalf jaar geleden hebt u in deze commissie aangekondigd dat u van nabij opvolgt hoe dit verbod in de andere gewesten zal worden geregeld. U hebt ook gezegd dat die kaartjes veel mensen, waaronder u zelf, irriteren. De Vlaamse Regering is ambitieus en heeft afgelopen zomer een afvalplan gelanceerd. U wilt voluit inzetten op een vermindering van het zwerfvuil. Ook dit is een problematiek die om een oplossing vraagt.

We hebben de afgelopen weken gezien dat ook de publieke opinie dit dossier van nabij volgt. Via een oproep in de media heeft men 14.000 e-mails naar u laten versturen. Ik kan mij inbeelden wat dat betekent als die binnenkomen. Dat moet wel een signaal zijn dat aangeeft dat mensen er genoeg van hebben. Wij zijn volksvertegenwoordiger, en dus moeten wij een antwoord formuleren. Die 14.000 mensen die u een e-mail gestuurd hebben, hebben ook recht op een stand van zaken.

Minister, u hebt anderhalf jaar geleden aangekondigd dat u een verbod zou instellen en dat u ertegen zou optreden. Wat is nu uw reactie op de massale oproep van zoveel Vlamingen via de media om die autokaartjes te verbieden? Wat is uw standpunt over het mogelijk invoeren van een verbod op die autokaartjes? Wilt u effectief een verbod invoeren? Zo ja, wanneer zal dat eindelijk gebeuren? Zo neen, waarom gaat dat niet gebeuren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik kan mij niet voorstellen dat er mensen zijn die zich niet ergeren aan die autokaartjes – ook ik, en met mij vele Vlamingen. Daarom heb ik een tijdje geleden inderdaad het initiatief genomen om te onderzoeken wat we kunnen doen. Ik stel vast dat Wallonië een verbod wil invoeren, maar dat dat er nog altijd niet is, omdat ze op een muur botsen: ze zijn namelijk niet bevoegd.

Dat heeft er mij ook toe aangezet om te onderzoeken hoe we dat in Vlaanderen kunnen doen. En de beste en snelste manier is dat de gemeenten en steden het verbod op het verspreiden van autokaartjes gewoon opnemen in hun politiereglement. Op heel veel plaatsen is het al verboden. Dat is perfect handhaafbaar. Daar kan tegen worden opgetreden. Het voordeel is ook dat men lokaal een aantal afwegingen kan maken. Men kan van dat verbod afstappen. Ik heb het dan over de lokale Chiro die wil flyereren voor een fuif of de lokale kermis die reclame wil maken. Als dat nodig is, kun je dus een afwijking vragen aan het lokale bestuur. Want het kan niet de bedoeling zijn dat we de lokale jeugd- of

sportverenigingen die voor het goede doel flyeren, vanuit Vlaanderen zouden verbieden om dat te doen, voor zover we daar al bevoegd voor zouden zijn.

Laat het dus een oproep zijn, die 14.000 mails. Ik wil alle mensen die een mail gestuurd hebben, ook bedanken. Ik ben niet in de mogelijkheid om iedereen individueel een antwoord te geven. Anders zou ik dat heel graag doen. Maar dat zou bij veel mensen misschien toch in de spam terechtkomen, want mijn voor-naam zorgt bij heel wat mensen nogal eens voor een 'block' in hun mailbox.

Ik wil dus een grote, warme oproep doen aan zo veel mogelijk steden en gemeenten om het te verbieden op hun grondgebied. Dat is een heel eenvoudige ingreep in de gemeenteraad. Het kan ook perfect gehandhaafd worden, ook op privaat domein, door de lokale politie en zelfs door verschillende GAS-ambtenaren (gemeentelijke administratieve sanctie) die rondlopen. Dat is de beste weg. In heel wat steden en gemeenten, collega, bestaat zo'n verbod al.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Bedankt, minister. Ik ben tevreden dat uw irritatie over die kaartjes deelt. U bent inderdaad niet de enige.

Ik vraag me toch af wat er het afgelopen anderhalf jaar dan exact gebeurd is. U hebt effectief anderhalf jaar geleden duidelijk gecommuniceerd dat u initiatieven zou nemen om dit verbod te realiseren. Ik hoor nu dat u zegt dat u het niet kunt, maar dat u een oproep doet aan de lokale besturen om een verbod in te voeren. Hebt u intussen bijvoorbeeld al een soort omzendbrief of een schrijven gericht aan de burgemeesters, waarin u zegt dat dat ook in uw visie als bevoegd minister past om de strijd aan te gaan tegen zwerfvuil op straat, dat men mee op de kar springt en dat men er als lokaal bestuur voor zorgt dat er effectief een verbod wordt ingevoerd? Hebt u die actie ondernomen? Of hebt u alleen gedaan wat u net gedaan hebt, namelijk in deze commissie de oproep lanceren? Ik mag er toch van uitgaan dat u in anderhalf jaar tijd iets meer hebt ondernomen om deze vorm van zwerfvuil aan te pakken?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, mijn collega vraagt wat u het voorbije anderhalf jaar gedaan hebt. Ik ben daar ook benieuwd naar, maar ik wil u ook vragen wat u meer gaat doen dan een oproep. Het is gemakkelijk om te zeggen dat iedereen het zelf maar moet regelen. Ik besef dat het niet zo evident is, maar we hebben in dit parlement, en u in uw regering, al moeilijkere problemen opgelost en andere varkentjes gewassen. En dus denk ik dat het mogelijk moet zijn om dit ook op een hoger niveau op een fatsoenlijke manier te regelen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik wil de oppositie danken dat ze toegeeft dat we al veel varkentjes gewassen hebben en al veel hebben gedaan. (*Opmerkingen*)

We hebben niet stilgezeten, collega Beenders. Het is al heel lang geleden dat u die vraag hier gesteld hebt. Ik heb toen aangekondigd dat ik zou opvolgen hoe het op Waals vlak liep. Zij wilden een verbod invoeren, maar botsen nu op het advies van de Raad van State dat stelt dat dat productnormering is en dat zij daar niet voor bevoegd zijn. Op dat vlak is er dus zeker evolutie geweest. We zijn natuurlijk ook gaan rondkijken, en in heel wat steden en gemeenten is er op dit moment al een verbod en is dat ook opgenomen in het GAS-reglement.

Uiteraard ben ik graag bereid om aan de volgende besturen die er vanaf 1 januari aan komen, een schrijven te richten. Een omzendbrief is een heel log instrument.

Dat lijkt me geen goede zaak. Maar uiteraard zijn we bereid om een rondschrijven te richten aan de lokale besturen en hen eraan te herinneren dat dit kan, voor zover dat nog niet zo is. Dan kan dat iets zijn dat in de komende beleidsperiode van zes jaar door heel wat lokale besturen kan worden meegenomen.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Bedankt, minister. Ik ben wel benieuwd naar dat advies van de Raad van State. Ik heb zelf zitten zoeken naar die documenten, omdat er steeds naar verwezen wordt, maar ik heb ze niet gevonden. Mocht u daar meer informatie over hebben, dan mag u dat uiteraard altijd aan deze commissie bezorgen.

Ik ben best tevreden dat u een initiatief wilt nemen, maar ik zou u wel willen vragen om dat zo dwingend mogelijk te maken en om daar ook echt een strijdpunt van te maken. Want er zijn alsmar meer van die kaartjes. Dat neemt aanzienlijk toe. Vroeger zag je dat maar af en toe, nu merk ik zelf dat ik dat elke week tegenkom. Ik zou dus toch proberen om, naast de brief die u gaat schrijven, al het mogelijke te doen wat u als bevoegd minister kunt doen om de strijd daartegen aan te gaan.

Laat ons misschien ook met een aantal steden proberen om een soort initiatieven te nemen waarbij we ook echt gaan optreden. Het is heel belangrijk om het signaal te geven dat als mensen dat doen, ze ook effectief gestraft worden, zodat we op die manier niet alleen een mentaliteitswijziging krijgen, maar ook effectief kunnen optreden. Ik reken erop dat u als bevoegd minister de nodige stappen zult nemen. Wat mij betreft, moet u niet wachten tot na januari. U kunt dat nu al doen, zodat de administratie van de lokale besturen, die niet verandert door gemeenteraadsverkiezingen, al aan het werk kan om deze initiatieven te nemen in de gemeenteraad, zodat over het verbod gestemd kan worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de statistieken van de toepassing van het algemeen waterverkoopreglement – 1 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, het is geen lange vraag, eerder een informatieve vraag, omdat ik niet vind wat ik zoek. Elk jaar laat de Vlaamse Milieu-maatschappij (VMM) de statistieken publiceren van de toepassing van het algemeen waterverkoopreglement. Meestal zijn deze einde augustus, soms begin september, beschikbaar. Op die manier kan men een analyse maken van de situatie rond de betaalbaarheid van de waterfactuur en krijgt men zicht op eventuele betalingsmoeilijkheden. De cijfers van 2017 zijn nog steeds niet verschenen.

Ik heb zelf navraag gedaan. Er werd mij gezegd dat die cijfers bij u lagen en dat uw kabinet nog toestemming moest geven om ze te publiceren. Daarom stel ik u deze vraag.

Wanneer verschijnen de statistieken van de toepassing van het algemeen waterverkoopreglement van 2017? We zijn intussen bijna 2019, waarom duurt dit precies alsmar langer? Kan dit niet sneller? Kunt u bijvoorbeeld elk kwartaal

of elke zes maanden een update geven? Dat is tegenwoordig toch allemaal geautomatiseerd?

Wanneer wordt het algemeen waterverkoopreglement aangepast en voorgelegd aan het parlement? U hebt gecommuniceerd dat eind september/begin oktober in dit parlement een beslissing zou worden genomen om die eerste herinneringsbrief definitief af te schaffen. Die timing hebt u zelf in de mond genomen. Wat is de stand van zaken?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Beenders, er is geen sprake van iets achter te houden. Integendeel, de publicatie van de cijfers is gepland voor half oktober. In de wetgeving is vastgelegd dat de gegevens jaarlijks worden aangeleverd voor 1 april van het jaar nadien. Dus cijfers van 2017 moesten worden aangeleverd voor 1 april 2018.

Waar is mee geworsteld dit jaar? De Intercommunale voor Waterbedeling in Vlaams-Brabant (IWVB) en Vivaqua zijn niet meer actief in Vlaanderen. Het verzamelen van de gegevens over het werkingsjaar voor heel Vlaanderen ging erg moeizaam en dit heeft een impact gehad op het verwerkingsproces bij de VMM. Daarnaast blijft de tijdige aanlevering van data die onmiddellijk kunnen worden verwerkt uiteraard een aandachtspunt.

Een rapporteringsverplichting per kwartaal is niet in de wet vastgelegd. Ik ben daar ook absoluut geen voorstander van, ik zie dat niet haalbaar. Dat geeft een enorme extra werklast en biedt inhoudelijk geen enkele meerwaarde. Dat is pure administratie overlast. Ik begrijp uw vraag dan eigenlijk ook niet.

We zitten in de laatste rechte lijn voor het wijzigingsbesluit. Opzet is zo spoedig mogelijk een dossier voor eerste principiële goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse Regering. Dat is de stand van zaken.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): In uw antwoord op een schriftelijke vraag gaf u de timing van begin september. Het is nu al oktober en ik vond dat ik eens kon vragen hoe het daarmee zat.

Ik blijf het heel laat vinden: cijfers van 2017 die pas tegen 2019 in ons bezit komen. Ik pleit natuurlijk niet voor administratieve overlast, maar tegenwoordig gebeurt alles geautomatiseerd. Als men op korte tijd aanmaningsbrieven kan sturen via automatisatie, dan moet het ook mogelijk zijn om te registreren hoeveel mensen iets betalen of niet, hoeveel er een afbetalingsplan vragen. Ik vind dat helemaal geen absurde vraag. In de 21e eeuw staan we toch wel iets verder dan deze manier van aanpak.

Ja, als ik van slechte wil zou zijn, zou ik denken dat u die cijfers pas laat publiceren half oktober na de gemeenteraadsverkiezingen. Ik zou dat kunnen denken. U kunt zeggen dat dat niet zo is. Ik blijf erbij dat ik het echt heel laat vind om die cijfers te krijgen. Ik zou u willen vragen om daar spoed achter te zetten. Als de aanpassingen van het waterkoopreglement komen, kunt u misschien de timing vervroegen. Als op 1 april alles binnen moet zijn, en wij krijgen die cijfers pas in het najaar, dan vind ik dat echt zeer laat.

Minister Joke Schauvliege: Ik wens niet meer te reageren, en zeker niet op bepaalde insinuaties die er helemaal niet toe doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toename van zonevrije landbouw in natuurgebied – 7 (2018-2019)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, er staan heel wat cijfers in mijn vraag om uitleg. Ik zal ze overlopen, anders komen ze niet in het verslag. Volgens de studie 'Bestemming en gebruik van landbouwgrond' van het Departement Landbouw en Visserij uit 2013 evolueerde het landbouwgebruiks-areaal van landbouwers in de periode 2007-2011 als volgt: in 2007 678.658 hectare, 2009 690.628 hectare en 2011 684.960 hectare.

Het Landbouw- en Visserijrapport van 2016, op basis van cijfers van de FOD Economie, afdeling Statistiek hanteert andere cijfers en spreekt van: 2001 – ik rond af – 635.000 hectare landbouwareaal, 2009 620.000 hectare, 2011 613.000 hectare en 2015 609.000 hectare.

In elk geval is duidelijk dat de oppervlakte landbouwareaal in gebruik door de beroepslandbouw sinds 2009 is afgenomen. Ik denk dat we er kunnen van uitgaan dat deze dalende trend zal doorzetten.

Volgens diezelfde studie uit 2013 was 89 procent van dat areaal of 609.904 hectare in 2011 gelegen in agrarisch gebied en 6 procent in groene gebieden zoals bos en natuur. Circa 11 procent of 75.000 hectare is dus eigenlijk zonevrije landbouw.

Uit het antwoord op de schriftelijke vraag van collega De Vroe van 15 december 2017 blijkt dat de oppervlakte in natuur- of bosgebied die ingenomen wordt door zonevrije landbouw als volgt is geëvolueerd: in 2009 ruim 27.000 hectare, in 2011 28.500 hectare, in 2015 29.500 hectare en 2017 29.855 hectare.

We zien dus dat de oppervlakte zonevrij landbouwgebruik in een groene bestemming nog steeds groot is, circa 30.000 hectare, maar ook dat de oppervlakte zonevrije landbouw in groene bestemmingen toeneemt, terwijl er nog steeds een in te vullen taakstelling bestaat van 20.000 hectare extra natuurgebied en 7000 hectare extra bosgebied. Dat is de taakstelling volgens het RSV en die ligt nog altijd op de tafel.

Minister, hoe verklaart u de verschillen in de cijfers over de effectieve ruimte die ingenomen wordt door de beroepslandbouw in beide rapporten van het Departement Landbouw en Visserij? Welke zijn de actuele, correcte cijfers? Hoe verklaart u de stijging van de oppervlakte zonevrije landbouwactiviteiten in bos- en natuurgebied sinds 2009? Hoe valt een dergelijke evolutie te rijmen met de taakstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) om toekomstige bossen en natuurgebieden te realiseren?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Vandaele, het gaat hier over verschillende gegevensbronnen, waardoor er een verschil is. Voor het landbouwrapport zijn federale cijfers gebruikt van de landbouwenquête, in de volksmond de '15 metelling'. De federale overheid hanteert een bepaalde methodologie om tot die cijfers te komen. Men publiceert die enquêteresultaten voor het volledige Belgische grondgebied.

Voor de studie van het Departement Landbouw en Visserij werden de cijfers uit de jaarlijkse GLB-perceelsregistratiedossiers (gemeenschappelijk landbouwbeleid)

gebruikt. Vlaamse grondgebruikers die verplichtingen moeten naleven in het kader van het Europees landbouwbeleid of het Vlaamse Mestdecreet doen zo'n jaarlijkse registratie, ongeacht of ze beroepsmatig of niet-beroepsmatig landbouwactiviteiten uitoefenen.

Eigenaars van terreinen die planologisch als groengebied zijn ingekleurd, sluiten geregeld tijdelijke gebruiksovereenkomsten met landbouwers. Die kunnen de betrokken percelen dan gebruiken in het kader van hun landbouwbedrijfsvoering, bijvoorbeeld er hun vee laten grazen of het perceel hooien. Omdat landbouwers verplicht zijn om alle percelen die ze laten begrazen of maaien, te registreren in hun perceelsaangifte, is het dus volkomen logisch dat dergelijke percelen gelegen in natuurgebied geregistreerd worden door die landbouwers. Ook de erkende terreinbeherende verenigingen zelf registreren percelen natuurgebied, die ze in eigen beheer hebben en dus niet in gebruik geven van een derde landbouwer, in de GLB-inkomenssteun die men aanvraagt bij het Departement Landbouw en Visserij. Dat betekent dat organisaties als Natuurpunt ook landbouwsubsidies krijgen omdat ze landbouwactiviteiten hebben in natuurgebied.

Een andere verklaring voor de zogenaamde toename is dat in ruimtelijke afbakeningsprocessen, zoals de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS), Sigma of de havenontwikkeling, grote gebieden die volgens het gewestplan een agrarische bestemming hebben, planologisch omgezet worden naar andere bestemmingen waaronder een natuurbestemming. Dat betekent, zoals ik al zo vaak heb gezegd, dat er eigenlijk een serieuze omzetting bezig is en dat er dus natuur en bosgebied bij komt. De feitelijke transitie van die percelen volgt chronologisch vaak pas na de planologische bestemmingswijzing. Daar kunnen jaren overheen gaan. Dat verklaart waarom percelen die planologisch een groene bestemming kregen, in afwachting van concrete realisaties of verwerving nog een tijd in gebruik door de landbouwer-eigenaar of landbouwer-pachter blijven.

Dat is de verklaring van uw vraag. Ik denk dat het een positief signaal is.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, u hebt de cijfers toegelicht. U zegt ook dat een deel nog in een beheersovereenkomst zit. U zegt ook dat een aantal dingen planologisch zijn omgezet en dat ze tijdens dat proces landbouw blijven en door landbouw worden gebruikt. Maar is er ook geen derde categorie, namelijk een omzetting van landbouw naar natuur, waar de landbouwers het toch nog via een of ander uitdoofscenario voor de rest van hun carrière misschien nog gewoon als landbouw kunnen gebruiken zonder de beperkingen van een beheersovereenkomst enzovoort. Ik vroeg me af of dit er ook niet in zit. U weet ook dat daar natuurlijk vergoedingen mee gepaard gaan: kapitaalschade, gebruikerscompensatie aan de eigenaar en/of de gebruikers. Misschien zit daar ook wel een deel van de verklaring. Als dat zo zou zijn, heb je natuurlijk voor een deel een papieren operatie of 'natuur op papier' terwijl het in werkelijkheid misschien minder het geval is en het echt nog in volwaardig landbouwgebruik is.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Vandaele, dat laatste moet ik eens navragen. Ik heb er zelf geen weet van dat men dat via een lang uitdoofscenario kan gebruiken. Ik moet het eens navragen. Ik heb die gegevens niet bij.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Lode Ceyssens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanpak van het probleem van everzwijnen in Vlaanderen
– 20 (2018-2019)**

**VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de verdeling van zwijnen naar aanleiding van het uitbreken van de Afrikaanse varkenspest
– 23 (2018-2019)**

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, het is al meer dan acht jaar geleden dat ik in dit parlement voor de eerste keer een vraag stelde over de everzwijnen. Op dat moment werd er nog redelijk lacherig over gedaan of het een probleem was dat Vlaanderen zich moest aantrekken. Acht jaar later stellen we vast dat wat toen werd afgedaan als een non-probleem, intussen wel een majeur probleem is geworden.

Ik had dat dan ook nog eens graag in de commissie ter sprake gebracht, vooral omdat we deze zomer toch weer ongelooflijk dikwijls geconfronteerd zijn met ravages die aangericht zijn door kleine of grote kuddes everzwijnen, ravages aan akkers, waar dikwijls al weinig op stond, maar ook aan tuinen. In het verleden heb ik aan uw collega, minister Weyts, ook al meerdere vragen gesteld over verkeersongevallen met everzwijnen.

Minister, ik was toch wel onder de indruk van hoe everzwijnen deze zomer gewoon zichtbaar waren terwijl dat vroeger schuwe dieren waren. Ik heb zelfs dieren gezien die in een ven dat droogstond, kadavers van vissen kwamen opeten. Er begint dus een enorme overlast te komen van everzwijnen, met alle gevolgen van dien, voor akkers en tuinen en vooral voor verkeersveiligheid. Daarbovenop komt nu nog eens de mogelijkheid van besmetting met Afrikaanse varkenspest. Ondertussen zouden er in Luxemburg 28 gevallen van Afrikaanse varkenspest zijn vastgesteld bij evers. Het gaat om een virus dat weliswaar geen gevaar betekent voor de mens, maar wel een catastrofe zou kunnen betekenen voor onze varkensboeren mocht die besmetting tot in de stallen geraken. De aanpak van de everzwijnenpopulatie via de fauna-beheerzones in combinatie met de jachtmogelijkheden die al uitbreiden, blijken niet voldoende om de kolonies binnen de perken te houden.

Minister, komen er nog extra acties om de everzwijnenpopulatie binnen de perken te houden, zowel met zicht op de tuinen en akkerlanden, als voor onze varkensboeren, die zich zorgen maken over de Afrikaanse varkenspest? Ik heb u in het verleden al vragen gesteld over de faunabeheerzones, wat ik een goed instrument vond, maar waarbij we na een jaar moesten vaststellen dat er nog niet veel gebruik van gemaakt was. U hebt daar toen op ingegrepen. Hoe verlopen vandaag de afspraken die worden gemaakt in de faunabeheerzones? Worden die overal correct nageleefd? Kan men op alle terreinen waar everzwijnen voorkomen, voldoende bestrijdingsmiddelen inzetten of moet hier bijkomend wetgevend worden opgetreden? Is er nog vooruitgang te melden op het vlak van de militaire terreinen? Weet u of de jachtplannen eventueel al in opmaak zouden zijn?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): De heer Ceyssens heeft opnieuw zijn klassieke aanval op de everzwijnen ingezet. Waar ik het wel mee eens ben, is het feit dat de schaderegeling blijkbaar nog altijd ofwel onduidelijk

is, ofwel niet voldoet. Je hoort zowel vanuit het kamp van de jacht als vanuit de natuurverenigingen dat die schaderegeling toch nog altijd niet voldoet.

Los van het feit dat volgens collega Ceyssens de everzwijnen stoutmoediger zouden zijn geworden, dat ze steeds meer kattenkwaad uithalen, zitten we natuurlijk wel met de Afrikaanse varkenspest. Midden september werd voor het eerst sinds 1985 opnieuw Afrikaanse varkenspest vastgesteld in ons land. Enkele kadavers van besmette everzwijnen werden toen aangetroffen in de provincie Luxemburg. Sinds het indienen van mijn vraag om uitleg zijn er blijkbaar nog andere gevallen vastgesteld, maar nog allemaal binnen de provincie Luxemburg.

Minister, u weet dat de ziekte zich kan verspreiden via contact door gecontamineerde everzwijnen met andere varkens of andere varkensachtigen, dus ook met varkens in de varkenshouderijen. Dat hoeft niet per se via een rechtstreeks contact te gebeuren, het kan ook via materiaal dat het fameuze virus bevat.

Het virus werd nog niet vastgesteld in de Luxemburgse varkensstallen, enkel bij een aantal kadavers, maar toch beslisten enkele niet-Europese landen om niet langer Belgisch varkensvlees in te voeren. De Waalse Regering ging intussen over tot het afsluiten van 63.000 hectare bos – een soort van verboden zone – en binnen het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) werd ook een nationale coördinator aangesteld die als aanspreekpunt geldt voor de regio's, dus ook voor Vlaanderen.

Intussen zou er ook een interministerieel besluit zijn van de federale minister, waardoor een paar duizend varkens zouden worden geëuthanaseerd. Vanuit de Waalse tegenhanger van het Agentschap voor Natuur en Bos zouden dan ook everzwijnen in de gecontamineerde zone worden afgeschoten.

Minister, wat is de impact op Vlaanderen? Deze vraag strookt met de vraag van collega Ceyssens. Wat staat er precies te gebeuren? De algemene maatregelen van het FAVV die gelden naar aanleiding van het uitbreken van de varkenspest, gelden ook voor Vlaanderen. Op hun site is dat allemaal heel duidelijk. Maar wordt er nog meer gepland dan dat, ondanks het feit dat er nog geen vaststelling van varkenspest is gebeurd in onze regio? Hoe zit het met de idee dat everzwijnen zouden moeten worden geschoten in het kader van de Afrikaanse varkenspest? Is dat een mogelijkheid in Vlaanderen? Bent u daarop aangesproken? Is dat iets wat misschien nog in het verschiet ligt?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Ceyssens, het is uiteraard niet de eerste keer dat deze problematiek hier aan bod komt. De laatste keer dat deze vraag werd gesteld, heb ik gezegd dat er een intensief overleg zou komen met de verschillende faunabeheerzones. Dat heeft ook plaatsgevonden. Er zijn tien faunabeheerzones, en de beheeracties zijn opgeschroefd, zowel in aantal als in intensiteit. De druk op de everzwijnenpopulatie wordt opgevoerd, maar het is ook belangrijk dat er een coördinatie is van de beheerstrategie tussen alle actoren zodat bejaging vooral ook de schade voor landbouw, privé-eigendommen, verkeer en ziekte aanzienlijk verlaagt.

Deze lente en zomer werden via bijzondere bejaging en bestrijding reeds meer dan zevenhonderd everzwijnen geschoten. Dat vereist de maximale inzet van alle actoren en de wil om er samen te komen. Dat betekent dat iedereen een grote inspanning doet. We zien in de toename van het aantal en de efficiëntie van de lokale terreinacties dat die aanpak zijn vruchten begint af te werpen.

Ik heb bovendien, heel recent, naar aanleiding van het uitbreken van de Afrikaanse varkenspest, maar ook naar aanleiding van een aantal berichten van overlast bij particulieren in Limburg, aan de provinciegouverneurs van zowel

Limburg als Antwerpen gevraagd – omdat ook het noorden van Antwerpen met overlast te maken heeft – om in het kader van hun bevoegdheid voor openbare veiligheid de diverse lokale beheeracties voor everzwijnen binnen hun provincie op het terrein te coördineren en toe te zien op de realisatie van de engagementen die daar genomen zijn. Dat betreft vooral Limburg en Antwerpen.

Wat West-Vlaanderen betreft, is de everzwijnpopulatie zeer laag en is de populatie gedomesticeerde varkens zeer hoog. Daar wordt de druk opgevoerd om bij elke melding van everzwijnen de gepaste beheeractie in te zetten.

In Limburg en Antwerpen staan dit najaar, zodra de omstandigheden het toelaten, namelijk als de oogst weg is en de vegetatie toelaat dat er zichtbaarheid is voor een schot, tal van gecoördineerde beheeracties op stapel, vooral in bos- en natuurgebieden, om de populatie everzwijn aanzienlijk te reduceren.

De afspraken worden nageleefd in de faunabeheerzones. Dat meldt mijn administratie me. Alle betrokkenen in het overleg in de faunabeheerzones en in het lokale overleg binnen de wildbeheereenheden (WBE's) doen hun best om hun engagementen na te komen en zo veel mogelijk samen met de partners in het buitengebied de problematiek aan te pakken. Voor die gezamenlijke aanpak moet op vele plaatsen nog wel een tandje bij gestoken worden. Zoals reeds aangehaald, heb ik aan de provinciegouverneurs gevraagd om op dat vlak op te treden.

Qua middelen is Vlaanderen een van de meest vrije regio's van Europa, waar gedurende het hele jaar de jacht op everzwijn kan worden uitgeoefend, ook 's nachts via bijzondere bejaging, en waar zo goed als alle middelen die niet door de federale overheid zijn verboden, kunnen worden ingezet.

Cruciaal is dat men de best passende middelen inzet op de juiste locaties. Het jachtrecht is verbonden aan het eigendomsrecht. Daardoor is de eigenaar een cruciale partner in een gecoördineerde aanpak. Dat betekent niet per definitie dat op elk terrein moet kunnen worden geschoten, maar wel dat elk terrein mee betrokken moet kunnen worden in een gecoördineerde actie. Ik stel vast dat lokaal de relatie tussen de jagers en eigenaars en het verschil qua visie tussen de lokale jagers en eigenaars een knelpunt kan zijn voor een efficiënte bejaging van het everzwijn.

Meer bepaald stellen we vast dat de huidige jachtwetgeving veel technische mogelijkheden biedt voor het beheer van everzwijn, maar tegelijkertijd weinig hefboomen biedt om de betrokken actoren te responsabiliseren. Sommige actoren zijn wel verantwoordelijk voor de schade die ontstaat, maar niet allemaal. Dat is volgens mij ook nog een knelpunt dat zeker moet worden aangepakt.

De militaire overheid heeft voor verschillende terreinen jachtplannen ingediend met het oog op de verpachting van het jachtterrein. Daarnaast zijn terreinen reeds verpacht waarbij de nieuwe jachtrechthouder het jachtplan heeft ingediend. Op deze terreinen zijn op dit moment al acties lopende.

Wat de Afrikaanse varkenspest betreft, kunnen de Vlaamse varkensbedrijven rekenen op steun vanuit het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds voor het nemen van de nodige bioveiligheidsmaatregelen om de verspreiding van de Afrikaanse varkenspest tegen te gaan. Het gaat hier om het aanbrengen van omheiningen en andere voorzieningen om zowel wilde varkens als het AVP-virus tegen te houden. Verder zet de administratie blijvend in op het sensibiliseren betreffende de bioveiligheid en de goede praktijken. Aan de beleidsdomeinen onder mijn bevoegdheid heb ik bovendien gevraagd de aanwezigheid op varkensbedrijven te beperken tot het strikt noodzakelijke en daarbij de maximale voorzorgsmaatregelen na te leven.

In Vlaanderen loopt er bij het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) het jaar rond een actieve bewaking van Afrikaanse varkenspest. Dat wil zeggen dat

gedurende het hele jaar, en dat al vele jaren, een staalname gebeurt bij een representatief deel van alle geschoten everzwijnen. Daarnaast loopt in Vlaanderen het jaar rond een passieve bewaking van Afrikaanse varkenspest bij in het wild levende everzwijnen. Dat wil zeggen dat bij elk everzwijn dat dood wordt aangetroffen zonder een aanwijsbare oorzaak zoals een schot of een auto-ongeval, een controle gebeurt op de ziekte. De bioveiligheidsmaatregelen voor de staalname worden heel strikt toegepast.

Er is ook een verhoogde waakzaamheid gevraagd aan de terreinbeheerders van het ANB en alle natuurgebruikers. We vragen aan iedereen om kadavers van everzwijnen te melden. We vragen echter uitdrukkelijk aan de natuurgebruikers om daarvoor niet actief te gaan zoeken in de natuur en daarvoor niet zomaar acties te ondernemen die de verspreiding alleen nog zouden kunnen verergeren. Bij een eventueel besmet kadaver zou daardoor de verspreiding in de hand kunnen worden gewerkt.

Er wordt ingezet op sensibilisatie van de jachtsector om bij elke jachtpartij, zowel in Vlaanderen als in andere regio's of landen, te handelen overeenkomstig de vereiste bioveiligheidsvoorschriften. Reiniging en ontsmetting van laarzen, kleren en materiaal is superbelangrijk.

Ten slotte zijn er ook in samenwerking met het FAVV en de betrokken sectoren sensibiliserende folders opgemaakt ten behoeve van jagers, de veehouders en het brede publiek.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): 700 geschoten zwijnen deze lente en zomer: dat zijn er heel wat. Daar kan men heel wat banketten mee organiseren. Ik hoor u zeggen dat het goed zit wat betreft het binnen de perken houden van de toename van het aantal zwijnen. Hebben we indicaties over hoe de populatie ondertussen is geëvolueerd? Als er 700 zwijnen zijn geschoten, en er ondertussen 1400 bij zijn gekomen, dan blijft de populatie nog altijd groeien. Mijn vraag is dus: zijn daar cijfers over?

Mijn vraag is of er ook cijfers zijn over het verschil tussen de afgelopen winter en nu. Hoeveel zwijnen zijn er al dan niet bij gekomen? Het lijkt me goed dat de gouverneurs mee worden ingeschakeld in Limburg en in Antwerpen, maar zijn er ook concrete richtlijnen gegeven over waarop zij zich moeten baseren? Is er een plan van aanpak? Is er een timing voor een eerste terugkoppeling over initiatieven, een plan van aanpak enzovoort?

Het knelpunt tussen eigenaars en jagers biologieert me eigenlijk wel. Ik spreek met de lokale landbouwers en ik zou een helse zoektocht moeten organiseren om nog de eerste landbouwer tegen te komen die tegen de bejaging van everzwijnen zou zijn. Ik denk dan ook dat er weinig knelpunten zijn. Maar wie zijn dan die lokale eigenaars? Ik denk niet dat een klein tuintje waarop niet kan worden bejaagd, het probleem is bij de aanpak van deze problematiek. Maar waar zitten dan de problemen met de eigenaars? Kan de gouverneur daar misschien een faciliterende rol in spelen?

Ik ben ook blij dat de militaire overheid in gang is geschoten. Wat mij betreft, is dat minstens een jaar te laat. Ik denk dat ze veel te lang alleen naar de eigen schade hebben gekeken en doodleuk gezegd hebben dat ze geen schade hadden op hun terreinen. Maar daarmee hebben ze de schade die de zwijnen vanuit de militaire domeinen hebben aangericht op de omliggende akkers en wegen niet mee in kaart gebracht. Dus beter laat dan nooit, zou ik zeggen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt aan de heer Ceyssens al duidelijk aangegeven dat het everzwijn effectief intensief kan en zelfs moet worden bejaagd, met een maximaal bejagingsregime. Ik denk dat de heer Ceyssens op dat vlak tevreden kan zijn, ik van mijn kant ben dat heel wat minder.

Ik begrijp uit uw antwoord ook dat er in het kader van de Afrikaanse varkenspest nog helemaal geen sprake is van bijkomend afschot of zelfs vernietiging. Er is natuurlijk nog geen vaststelling gebeurd van die varkenspest, maar ik maak niet uit uw antwoord op dat uw federale collega van Landbouw, minister Ducarme, u daar al op heeft aangesproken. Op dit moment ligt dat dus nog niet op tafel.

Ik ben wel tevreden, minister, dat u zelf ook aangeeft dat jacht effectief wel een risico kan betekenen voor de verspreiding van de Afrikaanse varkenspest. Het risico is nog altijd groter dat een varken in een varkensstal in contact komt met een mens die het virus draagt dan dat het in contact komt met een besmet everzwijn. Dat is nogal logisch. Ook op dat vlak moet inderdaad omzichtig worden omgesprongen. Ik heb daarnet trouwens gelezen dat dit weekend zelfs nog een jager is betrapt, weliswaar in Wallonië, in een verboden gebied. Blijkbaar zijn er toch nog een aantal mensen die bijzonder onvoorzichtig omspringen met die richtlijnen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): De heer Ceyssens heeft daarnet gezegd dat hij het acht jaar geleden in deze commissie had over de everzwijnenpopulatie. Ik heb destijds ook een symposium bijgewoond dat toen was georganiseerd door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en de jachtsector. Men zei toen al dat het vijf over twaalf was omdat die everzwijnenpopulatie exponentieel zou stijgen. Intussen zijn we acht jaar later en weten we dat het aantal everzwijnen dat bij ons door de bossen loopt, ook exponentieel is gestegen. We weten ook dat er nu het gevaar is van de Afrikaanse varkenspest, waar destijds ook al voor werd gewaarschuwd.

Minister, u hebt gezegd dat het intensief overleg en de beheeracties nog worden opgeschroefd en dat de druk wordt opgevoerd, wat op zich wel positief is. Iedereen wil alle moeite doen om ervoor te zorgen dat we het hier niet elk jaar opnieuw moeten hebben over de problematiek van de te grote everzwijnenpopulaties. U zegt zelf dat het een knelpunt is, dat de jachtwetgeving te weinig hefboomen geeft. Mijn vraag is dan ook of er geen duidelijke aanpassing moet komen van de wetgeving en een coördinatie in het totaalbeheer zodat men dit proactief kan bestrijden. Ik vrees dat anders het aantal problemen dat we hebben met de everzwijnenpopulatie alleen maar zal toenemen, voor de mens, de landbouw en voor het verkeer. Minister, zult u voorstellen lanceren om de wetgeving aan te passen en om nog meer maatregelen te nemen inzake coördinatie voor een totaalbeheer?

Tinne Rombouts (CD&V): Ik hoop dat het intussen bij iedereen is doorgedrongen dat het goed beheer van de everzwijnen cruciaal is. Dat zal niet zomaar in evenwicht blijven als we daar geen goed beheer rond organiseren. De jacht is cruciaal onderdeel van dat beheer.

Maar op het moment dat zich effectief problemen voordoen in het hele verhaal over de faunabeheerzones en de afspraken die daarover bestaan, is de vraag of er ook nog knelpunten zijn voor regio's die eventueel niet kunnen worden bejaagd. Wanneer men in een regio zit waar het probleem nog niet heel ernstig is, zijn er toch nog altijd eigenaars –en dan gaat het niet over landbouwers – die momenteel hun jachtplannen zelfs nog niet hebben ingediend. Met andere woorden: als zich een probleem zou voordoen, spreken zij wel de intentie uit om

effectief snel mee te schakelen, maar we weten dat, als er geen jachtplan klaarligt, daar toch de nodige vertraging op zit.

Minister, u zegt dat het responsabiliseren van een aantal partners niet evident is omdat u daarvoor weinig decretale instrumenten in handen hebt.

De vraag is dan ook of we mogelijkheden hebben. Is voorzien dat we met het oog op de responsabilisering eventueel bijsturen? Kunnen we, bijvoorbeeld, de indiening van een jachtplan versneld laten verlopen? Het is belangrijk dat dit gebeurt. Kunnen we op dit vlak een verplichting opleggen, zodat dit op zijn minst preventief klaarligt. Als moet worden ingegrepen, moeten die mensen effectief paraat zijn. De wijze waarop die mensen paraat zijn op het moment dat er problemen zijn, lijkt me een heel belangrijk onderdeel van de preventieve aanpak van dergelijke problemen en van calamiteiten. Dat is dan ook mijn vraag. Hebt u hierin voorzien? Ziet u mogelijkheden om die paraatheid te verplichten, zodat iedereen effectief zal klaarstaan en niet op dat ogenblik nog een administratieve molen moet starten?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Een eerste zaak is de uitbraak van de Afrikaanse varkenspest. Ik heb al uren vergaderd met mijn federale en Waalse collega's. We hebben overlegd met experts van de Europese Commissie en met de bevoegde Europese commissaris.

Een goed voorbeeld van de wijze waarop een uitbraak onder controle kan worden gebracht, is de aanpak in Tsjechië. Er zijn ook voorbeelden van hoe het niet moet en waar de verspreiding heel snel is verlopen. In Tsjechië is dit goed aangepakt. Het is heel duidelijk dat de zone hermetisch moet worden afgesloten en dat er in die zone niet moet worden gejaagd. In dat geval zullen de besmette everzwijnen zich verspreiden en krijgen we een snellere verspreiding. In Wallonië wordt die aanpak gehanteerd.

Met betrekking tot de nog niet besmette gebieden in Limburg en Antwerpen raden de experts aan om de populatie zo veel mogelijk in te dijken. Het is niet wenselijk de populatie volledig uit te roeien. Dat gaat ook niet. Sommige mensen zeggen dat dit kan, maar het is onmogelijk. We kunnen dit beheersen en proberen in te grijpen. We kunnen de overlast en de schade zo veel mogelijk inperken. Dat doen we al. Er is al voorzien in een versterkt beheer.

Ik heb al verwezen naar de cijfers over de meldingen van overlast. Die cijfers dateren van voor de uitbraak van de Afrikaanse varkenspest. Particulieren voelen zich bedreigd en de everzwijnen pakken tuinen aan. De vraag is gesteld om hier nog intensiever mee om te gaan. Vorige week heb ik die opdracht, gecombineerd met de aanpak van de Afrikaanse varkenspest, aan de gouverneurs gegeven.

Mijnheer Ceyssens, we vergaderen met de gouverneurs. Het is de bedoeling dat we snel een concreet actieplan opstellen en vooral dat we de neuzen in dezelfde richting krijgen. We kunnen de intentie hebben everzwijnen neer te schieten, maar we merken dat er op het terrein nog een aantal moeilijkheden zijn die we samen moeten aanpakken. Het gaat om praktische moeilijkheden, maar we moeten ook over voldoende mensen voor de bejaging beschikken en dergelijke. Er zijn een aantal knelpunten op het terrein, zoals eigenaars die niet toelaten dat op hun terrein wordt gejaagd. Dat zijn dan vooral terreinbeherende verenigingen. Ook zij zullen rond de tafel worden gezet om dit zo snel mogelijk aan te pakken. Indien we bepaalde terreinen niet kunnen betreden of bejagen, kunnen we eigenlijk niet tot een deftig beheer overgaan.

Er zijn geen exacte cijfers. Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) weet niet hoeveel everzwijnen zich nu in Limburg en Noord-Antwerpen bevinden.

Een feit is dat de populatie de voorbije jaren is toegenomen en niet daalt. Ik heb naar aanleiding van de versterkte acties geen recente cijfers ontvangen. We weten niet precies wat het effect is.

Ik denk echter dat we op verschillende terreinen moeten werken om de schade te beperken en om de veiligheid van de burgers te beschermen. Het gaat dan om de verkeersveiligheid, maar ook om andere incidenten en om de verspreiding van de Afrikaanse varkenspest. We nemen dit zeer ernstig. Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft de opdracht gekregen om hier een topprioriteit van te maken.

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Mijnheer Sanctorum, hoewel mijn vraag tot de minister was gericht, wil ik even op uw woorden reageren. U wekt een beetje de indruk dat ik er vrolijk van word dat er met betrekking tot die everzwijnen op los kan worden geschoten. Ik weet niet hoe u ze wilt vangen, misschien met een suikerklontje of zo. Ik wil u uitnodigen eens op het terrein te komen kijken. Die everzwijnen hebben niet enkel een grote impact op de akkerlanden. Een zo groot dier heeft ook een enorme impact op de natuur. Het is een dier zonder natuurlijke vijanden. Ik wil u uitnodigen eens in de Limburgse Kempen of de Antwerpse Kempen te bekijken hoe de bosranden worden omgewoeld. Het everzwijn vormt trouwens ook een vrij grote bedreiging van allerlei kleine diersoorten. U mag dat niet onderschatten. Ook de lokale natuurverenigingen kijken met angst naar wat momenteel gebeurt.

Ik durf trouwens te betwijfelen dat een wild zwijn niet met een tam zwijn in aanraking zou kunnen komen. In mijn gemeente zijn al everzwijnen gesignaleerd die gewoon tussen de huizen door wandelen. Door de povere resultaten op het veld zijn de gewassen dit jaar vaak al vroeg geoogst. De eikels zijn al heel vroeg gevallen. Die dieren zullen deze winter veel vroeger dan normaal honger krijgen. Ze zullen nog meer naar het bewoonde gedeelte en naar de huizen komen. Ik denk dan ook niet dat ze zullen wegblijven van de varkensstallen.

Minister, ik kijk met veel belangstelling uit naar het overleg met de gouverneurs. Indien hier problemen uit zouden voortkomen of zouden worden gesignaleerd die een decreetgevend initiatief vergen, vraag ik u om ons dit snel melden, zodat we ter zake de hand aan de ploeg kunnen slaan.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Mijnheer Ceyssens, wij benaderen dit, in alle openheid en eerlijkheid, op een heel andere manier. Ik vind de jacht op zich immoreel. Voor mij is dat een allerlaatste oplossing, terwijl dat voor u en voor veel andere mensen de eerste oplossing is. Het is, tenminste in gedachten, een gemakkelijksoplossing. In de praktijk blijkt het echter allemaal veel moeilijker te verlopen dan aanvankelijk werd gedacht.

Minister, u hebt er zelf naar verwezen: zelfs als je ze allemaal zou willen uitroeien, lukt het nog niet. Er zijn al mislukte campagnes geweest. Dat wat de principiële discussie betreft.

Minister, over de Afrikaanse varkenspest zegt u dat er het beheer is en de varkenspest. Het zijn in principe twee afzonderlijke dossiers, maar ik merk dat u uiteindelijk toch wel de link hebt gemaakt. U stelt dat er op dit moment geen extra maatregelen zijn voor van de Afrikaanse varkenspest, maar de aangegane engagementen worden extra opgevolgd naar aanleiding van de Afrikaanse varkenspest. U zei daarnet bij het voorbeeld van Tsjechië dat in de zones waar de contaminatie nog niet heeft plaatsgevonden, de populatie zo klein mogelijk moet zijn. Dat is een redenering die blijkbaar wordt gevolgd. Er is dus eigenlijk toch

een link tussen de twee. Dat is bij dezen duidelijk. Ik had het eerst anders begrepen, maar er is toch een duidelijke link tussen de varkenspest en het beheer in Vlaanderen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.